

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра етики, естетики та культурології

Механіко-математичний факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Заступник декана
з навчальної роботи**

Харитонов О. М.

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ТА ПЕДАГОГІЧНА ЕТИКА

для студентів

галузь знань 11 «**Математика та статистика**»

спеціальність 111 «**Математика**»

освітній рівень **перший (бакалаврський)**

освітня програма «**Математика та викладання математичних дисциплін**»

вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Подолян Галина Петрівна, к.ф.н., доцентка кафедри етики, естетики та культурології

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. О. Харитонов «31» 08 2021 р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 202 /202 н.р. () « » 202 р.
(підпис, ПІБ, дата)

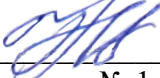
КИЇВ – 2020

Розробники:

Подолян Галина Петрівна, к.ф.н., доцентка кафедри етики, естетики та культурології,

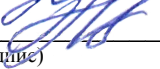
ЗАТВЕРДЖЕНО
« 31 » серпня 2020 р.

Зав. кафедри етики, естетики та культурології

_____ Ірина Маслікова
Протокол № 1 від «31 » серпня 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2020 року №1

Голова науково-методичної комісії _____ (Ірина Маслікова)
(підпис)
«31» серпня 2020 року

Схвалено науково - методичною комісією механіко-математичного факультету

Протокол від «31» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Олійник А. С.)
(підпис)
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – надати студентам цілісне розуміння кола проблематики загальної та педагогічної етики як актуальних галузей знання та практики.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. **Знати** загальні тенденції розвитку світової культури й філософської традиції як основ розуміння і вивчення моралі, ціннісних орієнтацій та їх наукового дослідження в історії людської культури.

2.Вміти аналізувати інформацію про особливості загальнокультурних і цивілізаційних впливів на моральну культуру; володіти вмінням працювати з тематикою філософських текстів; застосовувати основні поняття, категорії в аналізі соціально-культурних, морально-етичних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції розуміння та інтерпретації теоретичної етики і її різноманітних видів сучасних досліджень, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей етичної сфери в контексті розвитку цивілізаційних процесів в умовах глобалізації.

3.Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; аналізу, критичного відношення та прогнозування перспектив розв'язання соціокультурних, морально-етичних, морально-професійних проблем особистісного розвитку та соціального функціонування.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Загальна та педагогічна етика» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у 6 семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна сприяє формуванню особистісних компетенцій фахівця, етично освіченого й морально спрямованого у виконанні професійних обов'язків. Етичне знання й етична компетентність є вимогами сучасного суспільства. Підвищення ролі етичної складової у розвитку суспільства, відпрацювання навичок її реалізації у професійній діяльності фахівця визначає актуальність та важливість даної дисципліни, обумовлює розвиток пізнавальних та аналітичних можливостей студентів, що сприятиме поглибленню їх фахової майстерності та професійної культури, реалізації гуманістичних, етично виважених підходів до організації змісту та характеру їх професійної діяльності.

Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методологія, основні напрямки та проблематика сучасних досліджень загальної та педагогічної етики. Розглядаються процеси формування морального кредо професійної діяльності, формування компетентностей, що впливають на втілення у професійній взаємодії єдності морального та фахового регуляторів духовного життя. Володіння майбутніми професіоналами моральними цінностями визначається як культурний капітал, реалізація якого сприятиме соціальній стабільності, громадській згоді та порядку, виступатиме своєрідним механізмом соціального контролю професійної діяльності.

Особлива увага зосереджується на проблемних питаннях сучасних етичних досліджень, що залишаються відкритими для дискусій на нормативному рівні.

4. Завдання (навчальні цілі):

надати студентам цілісну систему знань про сучасні тенденції дослідження загальної та педагогічної етики, основну проблематику, дослідницькі підходи та методи їх вивчення. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й вміння використовувати їх у вирішенні конкретних професійних завдань щодо моральних проблем в сучасній педагогічній діяльності.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності(ЗК):

1) Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК-16).

Спеціальні(фахові, предметні) компетентності(СК):

- 1) Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавленості, усвідомленого ставлення до навчання) (СК-15);
- 2) Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури (СК-17);
- 3) Здатність організовувати процес навчання математики на засадах педагогіки партнерства та дитиноцентризму (СК-26).

5. Результати навчання за дисципліною:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація ^{1*} ; 4. автономність та відповідальність ^{2*})		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, методи, завдання, теоретичні основи, причини формування етичних досліджень загальної й педагогічної етики	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>підсумкова контрольна робота, іспит</i>	5
1.2	форми взаємодії загальної і педагогічної етики	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, підсумкова контрольна робота, іспит</i>	5
1.3	принципи морально-нормативного забезпечення педагогічної діяльності	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, іспит</i>	5
1.4	зв'язок між професійною культурою та професійною мораллю як основою педагогічної етики	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, іспит</i>	5
1.5	методи та механізми розв'язання основних моральних проблем у сучасній професійній діяльності	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь</i>	10
1.6	засоби і прийоми подолання розриву між загальними моральними принципами та вимогами педагогічної етики	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь</i>	10
	Вміти:			

^{1*} заповнюється за необхідністю, наприклад для практик, лабораторних курсів тощо.

2. 1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із загальної і педагогічної етики	Семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь, підсумкова контрольна робота, іспит	5
2. 2	кваліфіковано виявляти моральні конфлікти в конкретних ситуаціях професійної діяльності	Семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь	5
2. 3	аргументовано вибирати рішення щодо відкритих моральних проблем	Семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь	10
2. 4	проводити аналіз мотивів, норм, ціннісних орієнтирів професійної поведінки та діяльності вчителя	Семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь	5
2. 5	формувати потенційно перспективні шляхи виходу із складних морально-професійних чи морально-психологічних ситуацій	Семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь	5
	Комунікація:			
3. 1	вести етичну дискусію щодо актуальних проблем педагогічної практики	Лекція, семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь, іспит	5
3. 2	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання та використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів	Семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь	5
3. 3	вести полеміку стосовно значення загальної і педагогічної етики у професійній діяльності вчителів	Семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь	5
	Автономність та відповідальність:			
4. 1	самостійно аналізувати приклади розв'язання моральних проблем в історії загальної та педагогічної етики	Семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь, самотійна письмова робота	5
4. 2	вирішувати комплексні завдання, пов'язані із аналізом морально-етичних проблем педагогічної етики	Лекція, семінарське заняття, самотійна робота	усна відповідь, дискусії, самотійна письмова робота, підсумкова контрольна робота, іспит	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	3	3	4	4
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	1	2	3	4
Програмні результати навчання															
1) РН 2. Розуміти правові, етичні та психологічні аспекти професійної діяльності	+	+	+				+	+				+		+	
2) РН 24. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків		+		+	+				+		+				+
РН 26. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів									+	+	+	+		+	+
РН 28. Використовує інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності										+	+	+			
3) РН 31. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини													+		+
РН 32. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками														+	+
РН 33. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співробітництва												+		+	
РН 45. Оцінює та здатний розвивати власні математичні й методичні компетентності, усвідомлює відповідальність за їх рівень														+	+

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.4); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1-4.3), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Усна відповідь, доповнення та участь в дискусіях на семінарських заняттях:** РН 1.1,1.2, 1.3, 1.4,1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2 – 21 / 35 балів.
2. **Самостійна робота (написання презентації):**
РН 2.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 – 3 / 5 балів.
3. **Підсумкова контрольна робота:** РН – 1.1, 1.2, 2.1, 4.2 - 12/ 20 балів.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх (двох) частин навчальної дисципліни. Загальна семестрова оцінка складаються із балів, отриманих за 1) аудиторну роботу (усні відповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарських заняттях), 2) самостійну роботу (написання презентації до одного з питань теми 3), 3) підсумкову контрольну роботу.

Всі види робіт в семестрі мають в підсумку:

- можливий максимум 60 балів
- необхідний мінімум 36 балів

- У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати тему письмово: конспект матеріалів підготовки.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту:

Іспит у письмовій формі - РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 3.1, 4.2 – 24 / 40 балів.

Екзаменаційне оцінювання відбувається в письмовій формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що в загальному підсумку дає 40 балів за іспит.

Студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше, ніж 20 балів.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів. У випадку, коли студент на іспиті набрав менше 24 балів, вони не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час навчального періоду). В екзаменаційній відомості у колонці «бали за іспит/ екзамен» ставиться «0», а в колонку «підсумкова оцінка з дисципліни» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру. Рекомендований мінімум допуску до іспиту – 36 балів

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестр (мінімум 36, максимум 60 балів) та екзаменаційної роботи (мінімум 24, максимум 40 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка з дисципліни
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 36 бали	Max – 60 балів
Аудиторна робота: усна відповідь на семінарському занятті, доповнення, участь в дискусіях	До тем: 1-7 протягом семестру. У разі відсутності студента на занятті, теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді	«3» x 7 = 21	«5» x 7 = 35
Самостійна робота	До теми 3: (Додаток самостійної роботи студента)	«3» x 1 = 3	«5» x 1 = 5
Підсумкова контрольна робота	До тем 1-7	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Загальна семестрова оцінка		36	60

Критерії оцінювання:

1. Усна відповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

4 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві хиби;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Відповідь містить суттєві неточності чи помилки;

2. Доповнення / дискусія:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми,

2 бали – доповнення достатнє,

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

3. Самостійна робота:

5 балів - студент у повному обсязі володіє обраним матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває суть обраної теми, демонструє самостійність аналізу;

4 бали - студент у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності;

3 бали - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності в інтерпретації тематики, робота містить певні неточності чи недоліки.

4. Підсумкова контрольна робота:

20 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи;

19-17 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності.

16-14 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності.

13-12 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє несамостійність у виконанні завдань.

7.3 Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Частина 1. Історико-теоретичні засади етики</i>				
1	Тема 1. Етика як філософська наука	4	2	6
2	Тема 2. Проблеми походження моралі	2	2	6
3	Тема 3. Історичний розвиток уявлень про мораль	6	2	8
4	Тема 4. Понятійно-категоріальний апарат етики	4	2	7
<i>Частина 2. Практичні аспекти етичного пізнання</i>				
5	Тема 5. Проблеми моральних цінностей	4	2	7
6	Тема 6. Проблеми моральної діяльності. Етика спілкування	4	2	7
7	Тема 7. Педагогічна етика як вид сучасних етичних досліджень	4	2	7
	Консультації	2		
	ВСЬОГО	30	14	48

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій - **28 год.**

Семінарських занять - **14 год.**

Консультацій - **2 год.**

Самостійна робота становить - **48 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика: учебник. – М., 2007.
2. Історія моральної культури // Візуальні дослідження у контексті теорії та історії культури: навч. посіб. / І.І. Маслікова, О.Ю. Павлова, А.М. Тормахова та ін.; заг. ред. В.І. Панченко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2021.
2. Етика. Естетика. Навч. посіб./ за наук. ред.. Панченко В.І. – К. «Центр учбової літератури», 2014.
3. Малахов В.А. Етика: Курс лекцій: Навч. посібник. – 3-тє вид. – К.: Либідь, 2001.
4. Малахов В.А. Етика спілкування: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2006.
5. Мовчан В.С. Історія і теорія етики. Курс лекцій: Навч. посібник. – 2-ге доповнене вид., 2005.
6. Теоретичні проблеми сучасної етики: навч. посіб. для студ. ВНЗ / [Т.Г. Аболіна, І.В. Васильєва, А.М. Єрмоленко та ін.]. – 2-ге переробл. та доповн. К.: ВД «Авіцена», 2013.

Додаткова:

1. Адлер А. Воспитание детей. Взаимодействие полов. – Р. н/Д., 1998.
2. Гельвецій К.А. Про людину, її розумові здібності та її виховання. – К., 1994.
3. Монтень М. Опыты. – М., 1992.
4. Єрмоленко А.М. Соціальна етика та екологія. – К., 2010.
5. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технічної цивілізації. – К., 2001.
6. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура. – М., 2000.
7. Макінтайр Е. Після чесноти: дослідження з теорії моралі / Пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2002. – 436 с.
8. Пролеєв С. Вина добродетелей. – К., 2019.
9. Пролеєв С. Апология пороков. Характеры. – К., 2019.
10. Толерантність як соціокультурний феномен: світоглядно-методологічний аспект. – Львів, 2012.
11. Фромм Э. Искусство любить: Исследование природы любви. – Л., 2012.

